SĂ DAI MÂNA CU PREŞEDINTELE

O gândise de mult, să fi trecut un an de atunci, o gândise ca ieşirea din boală, ca un leac al celor puternici, imposibil de întors din drum şi nu pentru cei slabi, din sămânţa comună a laşilor, a inşilor de duzină, care nu suportă încercările grele, aspre. Trăise, până la cei patruzeci de ani ai săi, momente când crezuse că se pierde pe sine fără să afle pentru nenorocirea sa nici măcar un singur motiv întreg şi zdravăn. La asaltul zilnic al întâmplărilor mărunte se trezea descoperit şi intimidat, lipsit de putinţa de a se controla, de a se domina pe sine, acuzându-se de neputinţa stăpânirii hazardului care-i zguduia zilele ca o tornadă iscată din senin. Orice fleac, sub sau peste aşteptările sale, ghinioanele ca şi surprizele plăcute îl stresau la fel de puternic, făcându-l să respire nesigur, să se bâlbâie, să-şi piardă şirul gândurilor, stare ce îl înfuria până la lacrimi... În parcarea de la piaţă un taximetrist distrat, nimeni altul decât Grig, fostul său coleg din şcoala primară, i-a ciocnit maşina şi

formalităţile pentru despăgubiri, deşi au căzut de acord rapid cine e păgubaşul şi cine trebuie să plătească, deşi erau asiguraţi amândoi, l-au făcut să piardă câteva zile, faptul în sine înfuriindu-l căci i-a arătat cât de uşor un oarecare poate să-şi bată joc de timpul tău fără frica de a-l pedepsi cineva... Un amic, Drăgan, meşterul de la care mai împrumuta scule sau mai găsea câte o piesă la mâna la doua, îi ceruse să intervină să-şi scoată un act de la fabrica unde lucrase un timp; el şi-a amânat alte treburi pentru a fi punctual dar imbecilul uitase, se vede, de întâlnirea cerşită, silindu-l, iarăşi, să piardă vremea, sentiment ce îl scârbea ca atingerea morţii... Urcând scara spre apartamentul său, şi ţinându-se de balustradă, a dat cu mâna peste scuipatul gros al altui imbecil, umplându-l de scârbă şi de furie. Seara, când a intrat sub duş, deja se oprise apa caldă... Numai fleacuri pe care un ins cu stăpânire de sine nici nu le percepea altfel decât ca uşoare ironii din partea unei umbre jucăuşe. Nu avea un adversar individualizat, cineva ascuns i se împotrivea cu o duşmănie divină sau demonică, pentru el tot una, cineva neştiut îl umilea, îl pulveriza şi îl dizolva în derizoriu. Pe cât încerca să fie mai riguros în relaţiile sale cu ceilalţi, mai punctual şi mai exact, după principii acceptate de toţi, cel puţin formal, cu atât avea deziluzii mai mari, cu atât ceilalţi îi ignorau eforturile de a fi corect. Din primul an al căsniciei lor soţia sa chiar îi reproşase: *Vina ta, Ludy dragă, este că vrei să fii corect cu toţi, nu-i rău, dar tu vrei şi ceilalţi să fie corecţi cu tine; înţelege, dragă, oricât ai suferi din pricina asta, nu se poate! E posibil între strungurile tale care se supun legilor tehnice şi fac exact ce te aştepţi, dar între oameni e altfel, încetează să mai fii inginer şi după ce pleci de la fabrică*… Ludovic se înfuria socotind că şicanele marelui ascuns, însumate, dădeau veşnic zero

anulându-l în totalitate ca şi cum n-ar exista ca fiinţă. Obsesia acestor persecuţii, venite ca din altă lume, îl ţinea treaz şi vigilent, la marginea nebuniei. Uneori, ajuns cu nervii la pământ, îl copleşea plânsul. Era şi el doar un om receptându-şi neputinţa de a adera la o realitate iraţională, ostilă dar, va recunoaşte oricând, o realitate indiferentă, nu programată selectiv, cu obstinaţie, anume împotriva sa.

Aderenţa la real a inginerului Corodan se topise de când şi-a dat seama că în jurul lui se închisese un cerc cu limite determinate etanş şi din care nu putea şi nici nu dorea să iasă. Sunt inşi vieţuind ca sub clopotul unui blestem, ca sub steaua unui nenoroc imens şi prelungit, sub o veşnică eclipsă de soare, iar ieşirea din zona beznei le-ar goli viaţa de orice conţinut şi de orice sens. În acest cerc nu intra pragmaticul Simică cu chioşcurile lui, nici Cecilia, cât îi era ea de soţie, mereu îngrijorată că alţii îi cred nişte amărâţi, nu intra nici băiatul lor Robert, pe măsură ce creştea tot mai înstrăinat. Şi nu era cercul unor persoane anume. Îl locuia doar el cu viermuiala sa obscură, cu vânturarea sa de gânduri, de stări nebuloase deloc conturate sau vizibile într-o imagine clară. Fantasmele sale le înşira metodic pe hârtie dar cele mai multe se îmbinau, se răsuceau în creierul său zile sau ani, se transformau, apăreau mai apăsat ori dispăreau definitiv nerezistând asaltului altora mai viguroase, venite din alte adâncuri şi măturându-le pe toate celelalte. Acele gânduri trebuiau duse până la capăt, împlinite organic şi funcţional, în monştri sau în îngeri – lui fiindu-i egal semnul malign sau benign al produsului final. Erau ca nişte ouă mici, mici, apoi ca nişte larve albe, luminoase, ieşindu-i din cap şi care, simţindu-se tolerate şi răsfăţate, mişunau peste

tot. Ce fiinţe vor ieşi din acele ouă, nu va şti nicicum, dar se obliga să le ocrotească pe toate cu o dragoste.

Colegii se fereau de inginerul Corodan ştiindu-l rătăcit în obsesii ciudate, acoperit de viermii lui, de larve ori de semnele unor începuturi de viaţă greu de descris. Viermii, în mărimi şi culori infinite, treceau prin stadii variate – de la râme filiforme ori de omizi vorace până la fluturi diafani cu aripi filigranate de o mână îngerească, acei viermi defilau dizgraţios spre un destin numai al lor fără a se jena de ochiul străin. Multe larve sau mormoloci zămisliţi în mlaştini puturoase vor deveni fluturi sau păsări dintre cele mai frumoase batjocorind orice legi ale firii, se vor arăta lumii în culori şi forme simetrice, vii, plutind incredibil în jurul lui pe aripile larg deschise ca în gravitaţia unei planete proprii. Ăsta era alaiul invizibil dar persistent cu care Ludovic Corodan apărea în lume. Pentru feeria aceea de vieţuitoare cu totul noi, care îl îmbătau şi-l otrăveau cu polenul lor înecăcios de pe aripi, el suporta viermuiala din creierul său şi o cultiva bucuros. Gândurile sale aduceau începutul unor lumi paralele la tot ce trăia atunci, la tot ce exista în afara sa. Împins ca de o boală chinuitoare, asta îi era menirea, procrea viermi ori mormoloci drept replici usturătoare la viaţa sa exterioară, replici de care, ştia şi asta, nu-i păsa nimănui.

Cumpenele mari, încercările cu adevărat grele pentru el, trecuseră neobservate, fără să scoată un cuvânt de împotrivire, un geamăt măcar, ca şi cum se aşteptase, ca şi cum dorise cumva să fie nedreptăţit, persecutat şi batjocorit de tot universul – cea mai bună dovadă pentru el că este închinat unui ideal, semn că este ales, aşa abia deosebindu-se de ceilalţi. Părea să aibă nevoie de această credinţă, astfel devenind coerent şi motivat în justificarea lui faţă de

sine şi apoi faţă de ceilalţi. Fără ideea persecuţiei din partea tuturor împrejurărilor structura sa se dărâma din lipsa şi celui mai mărunt sens. Un proces pentru o invenţie a sa, – banalul bec cu două filamente care ardeau pe rând dublând viaţa becului, bec întâlnit acum oriunde te-ai duce –, era al lui, un proces ca şi câştigat, aşa îl asigurase şi avocatul, l-a pierdut din pricini de neînţeles şi juriştii n-au reuşit să-i explice de ce. Se scârbise peste măsură să tot vadă la o lună de zile sau mai des mutrele suficiente ale judecătorilor şi avocaţilor ca mari iniţiaţi în problemele sale vitale ei hotărând în locul lui ca şi cum ar fi fost un mieluşel în iesle iar el trebuia doar să se supună deşi totul se făcea în detrimentul său când, lucru limpede, avea dreptate. De aceea nu l-a mai interesat recursul evitând să-şi reia umilinţele. Ducă-se naibii toţi, cu justiţia, lor – o să-i pârlească el în altă parte, aşa cum fac şi escrocii ăştia din lumea bună la rândul lor şi toţi inşii ăştia care se cred invulnerabili. Noaptea, scăldat în undele insomniilor sale rebele, îl sâcâia îndoiala şi gândul că ar fi un farsor, un plagiator, unul care fură viermii altora, după ce le-au crescut aripile, ca şi cum nu i-ar putea creşte pe ai lui. Şi nu avea cum să se apere... Chinul că ar fi un hoţ îi sfredelea creierul trezindu-l în toiul nopţii lac de sudoare şi vorbind cu interlocutori absenţi, pledându-şi mai departe cauza în procesul neepuizat până la ultima şansă. Cum închidea ochii, sfredelul acela incandescent îl căuta din nou străpungându-i fruntea şi ieşindu-i prin ceafă. Timpul a mai estompat puţin durerea dar nu l-a lecuit şi nici nu era convins că ar dori-o... Băiatul cel mai mare, Silviu, i s-a prăpădit de mai bine de doi ani din greşeala unei asistente medicale din dispensarul şcolii care i-a făcut un vaccin cu un ac de seringă infectat de la un hepatic. După doi ani de cheltuieli şi chinuri,

purtându-l dintr-un spital în altul, de la un medic la altul, nu l-au mai putut salva. Moartea copilului i-a lovit până în adâncul fiinţei pe cei doi părinţi surpându-le îngăduinţa, răbdarea, pe care o mai aveau cu ei înşişi şi cu cei din jur. Compasiunea ipocrită a cunoscuţilor, a prietenilor, îi înfuria, mai ales pe el, trezindu-i răutăţi de nestăpânit. Ludovic, tatăl, a primit lovitura nu ca pe o pedeapsă, cum ar fi văzut-o poate un altul, ci ca o umilire nedreaptă care îl strivea mişeleşte, din partea unei forţe imposibil de palpat. De atunci parcă i-a scăzut vederea, micşorându-i până şi lumina zilei, un văl de amurg coborându-i peste ochi, peste înţelegere. Dar a scăpat teafăr şi din această încercare sau, cel puţin, aşa părea... Tatăl lui Ludovic Corodan, abia ieşit la pensie, se ramolea rapid că nu mai ştia nici câte degete are la o mână sau încotro merge şi ţi-era teamă să-l laşi singur în oraş să nu-l calce vreo maşină, să nu-l dezbrace vreun neisprăvit ori să nu-i dea în cap pungaşii bănuindu-l că are bani. Într-o zi traversase oraşul să ajungă la ei în haine murdare, jerpelite, cum lucrase în grădină. Uitase să se schimbe: E adevărat – uitase, dar ce era aşa de grav, răspundea bătrânul la reproşurile fiului. Altădată, tot când venise până la ei, urinase pe scări şi fusese certat de vecini, dar şi acest lucru de ce să fie aşa de grav – acolo l-au apucat nevoile, acolo s-a uşurat… Alte şi alte umiliri... Bănuia că sfârşitul ăsta, prin ramolire şi nepăsare până la nesimţire, îl pândeşte şi pe el cât de curând, spaima de senilitate căutându-l zilnic. În orice scăpare de memorie, într-o bâlbâială sau într-un calcul greşit găsea confirmarea că îl atinsese deja boala. De o vreme îl supăra lumina şi i se părea că i-a slăbit vederea, că nu-şi mai ştie cunoscuţii sau, mai dureros, că ei nu vor să-l mai vadă şi asta nu era o problemă de dioptrii şi de

oftalmolog. Îl speria confruntarea cu alţii şi bătea în retragere din orice dispută. Îşi cedase postul de şef de secţie pentru un simplu post de metrolog, în fabrica unde merita să fie oricând inginer şef.

Adunate, aceste semne îl făceau să se teamă de o dezertare din propriul său destin, o evadare din luciditate, se temea că se abandonează chinurilor mărunte care îl făceau să uite clipa decisivă când avea să se dezvăluie celor din jur în toată forţa. Mama sa, o femeie încă în putere şi care trăia despărţită de mai mulţi ani de tatăl său, se arăta îngrijorată ori de câte ori îl vedea chinuindu-se şi îl sfătuia să nu-şi mai facă gânduri, că gândurile astea îl omoară. Dar el nu pricepea cum să nu-ţi faci gânduri, acestea curgând libere, fără să-l întrebe şi inundându-l ca o hemoragie vătămătoare, imposibil de stopat. Nu ştia nici un medicament de coagulat gândurile, aşa cum se face cu sângele. Auzise de atâtea tehnici de autoeducaţie dar nici una nu-i bună să te apere de gânduri, să nu te mai potopească cu tornadele lor nimicitoare.

În ziua aceea de sfârşit de octombrie, când se dusese în pădurea din marginea oraşului, aparent nu i se întâmplase nimic. Devenise, cu silă, complice doar la un mic furtişag. Îşi plătise datoriile la Asociaţia de proprietari şi, parcă fără vreo intenţie, casierița, o tinerică rujată apăsat cu chenar maroniu în jurul buzelor, nu-i scrisese pe chitanţă data. Meticulos, dar şi bănuitor, citise pe loc petecul de hârtie şi o rugă, cu voce moale, să-i treacă data. Lăsaţi că n-are nici o importanţă şi aşa-i cu regim special chitanţa asta, are serie şi număr, are ştampilă şi semnătură, nu-i falsă, vă asigur... El insistă şi ea cedă la fel de moale. Da, da, aveţi dreptate, mă scuzaţi, am scăpat să trec ziua şi luna... Le completez acuma... Şi tot vorbind şi zâmbind, trimiţând prin mişcări repezite valuri din cine

ştie ce spray cu parfumuri sintetice, casieriţa i-a trecut până la urmă data dar fără să mai aşeze originalul pe indigo şi pe chitanţier pentru a se completa şi copia. Corodan a înţeles manevra, altfel simplă: numai chitanţa din mâna lui, pe care, probabil, nu o va mai controla cineva vreodată, era completă şi corectă, în vreme ce pe copie va trece ziua de peste câteva zile ori de peste câteva luni, în timpul ăsta ea urmând să folosească banii lui, adică pe el, aşa cum va dori. Va pune banii înapoi când va lua de la alţii şi tot aşa. N-avusese curajul să-i spună pe loc, în faţă, acelei fete ce se străduia peste puteri să fie cât de cât atrăgătoare, că el nu permite să fie folosit în tot felul de hoţii, ăsta fiind adevărul: e o hoaţă şi-i cere chitanţa corectă că, altfel, o denunţă. Intrase şi el în indiferenţa şi laşitatea complice ale celorlalţi şi asta îl scotea din sărite acum. Vedea că fusese folosit peste voinţa lui şi el nu s-a opus. Un alt amănunt pe care altul nici nu l-ar fi sesizat sau l-ar fi amuzat cel mult, pe el îl înnebunea, semn că nu e prea teafăr şi în rând cu lumea asta care, în general, îi simpatizează cu complicitate pe coţcarii mici şi îi adoră pe cei mari… De aceea o fi fugit în pădure? Acum îl năpădise furia pentru laşitatea sa. În obscuritatea umedă a casierei improvizate într-o cămăruţă strâmtă, cu iz de mucegai, cu veşmintele sale colorate ca aripile unui fluture şi îmbălsămată în mirosuri nupţiale, casieriţa îl păcălise de fapt. Dar abia în pădure se trezi înfuriat că puştoaica îl fraierise din ochi fără ca el să-şi fi dat seama ce se petrece. Dă-le dracului de putori, o repezi Ludovic în mintea sa, eliberat de orice prejudecată. Furia însă îi rămânea, semn că neliniştea sa venea din altă parte. Întâmplarea îl silea să vadă că, dacă el nu se folosea de alţii, ceilalţi sigur se vor folosi de el –

încă o obsesie care, multe nopți de-acum încolo, îl va sfredeli fierbinte înainte de a-l îneca somnul.

A rămas în pădure, pe o cioată de carpen, ore bune și s-a gândit. Ore în șir s-a gândit, și-a făcut gânduri, ar fi spus mama sa, despre o posibilă strângere de mână și atât. Cum va strânge el o mână, iată ideea lui fixă din ziua aceea. Își întoarse mâinile cu palmele în sus și le privi până începură să-i tremure. Mâini deja îmbătrânite, noduroase, ușor asimetrice, cu pielea pământie, mată, fără viață. Dar erau, se vedea bine, mâini puternice care știu cum să apuce un lucru, cum să-l țină și cum să-l folosească. Erau mâinile unui om care muncea și gândea cu ele.

Când scăpa de noile sale obsesii, se relaxa închipuindu-se și pe sine un vierme, un vierme straniu, aruncat și el într-un cuibar imens plin de viermi sau într-un mușuroi de cârtițe. O ființă cu totul neînsemnată într-un torent de ființe identice, dar inventariate de ochiul divin. Amorțea anesteziat în liniștea indusă de senzația că orice efort ar face, ochiul acela îl va readuce în galeriile umede, vâscoase și calde ale mușuroiului nelăsându-l să se rătăcească, după capul lui, din ghemul de viermi ținuți în supraveghere. Se afla și el, probabil, în intestinele altui vierme uriaș, un privilegiat al providenței, urmând să fie mistuit când scârba de lume îl va seniliza complet protejându-l de luciditatea sa corozivă, prin acel metabolism grotesc, pe cât de natural, pe atât de insondabil. Altădată îi dispărea convingerea că e doar un vierme. Pus să jure, dacă cineva i-ar fi cerut-o, Ludovic nu ar fi jurat că a visat ori numai și-a închipuit că el e un viespar sau un cuib cu viermi. Când își prelungea momentele de lenevie în pat, când închidea ochii toropit de oboseală sau se însingura doar o clipă, două, fie și pe un scaun din autobuz, îl copleșea această viziune sau,

mai exact, se întorcea la ea ca pătimaşul care nu poate să scape de boala sa şi, cu o voluptate dureroasă, cu crezul într-o misiune sau într-un destin numai al său se îngrijea de fiecare vierme cercetându-l pe o parte şi pe alta, ajutându-l să-i crească aripile mai repede şi să zboare, dacă cineva ar putea să ajute viermii care niciodată nu vor avea aripi. Vedea, într-un târziu, că erau şi viermi din alte specii, veniţi din alte lumi, probabil nu se gândise niciodată la ei, cine ştie cum ajunseseră acolo, dar Ludovic îi îngrijea şi pe aceia, îi punea alături de alţii poate aşa se vor molipsi de zbor şi vor avea şi ei aripi. Nu se bucura, nu se plângea că devenise un fel de grădinar de viermi cultivaţi pe propriul său corp, asta era viaţa sa - căutarea şi îngrijirea viermilor. Pierdut în viziunea de păstor de viermi, ajunsese să-şi spună: poate îmi vine greu să recunosc, poate nu-mi convine dar şi eu însumi sunt un vierme în grădina altuia şi nu-i nimic ieşit din comun că, la rândul meu, mă ocup de viermi. Şi adormea, obsesia sa devenind, în cele din urmă, calea prin care se elibera, aşa cum bolnavul incurabil îşi sublimează leacul din propria durere. Numai lui Ludovic întârzia să-i apară, altă persecuţie divină, mugurii de aripi aşteptaţi cu teamă, dar şi cu o nerăbdătoare curiozitate ce te împinge în fiecare dimineaţă să te pipăi, să te scarpini după ceafă, sub braţ poate, poate, descoperi în sfârşit cancerul izbăvitor, tumoarea ce te va înălţa la alt grad al fiinţei tale sau vei găsi măcar primii muguri de aripă ca un binevoitor semn că divinitatea te-a promovat din clasa primitivilor în clasa următoare.

Aşezat pe cioata de carpen, Ludovic simţea cum amorţeala îi urcă în trupul tot mai lemnos. Îl pătrunsese o umezeală vegetală de parcă sevele copacului amputat de tânăr tindeau să-şi reia osmoza prin

venele sale lemnificându-l, momindu-l pentru convertirea la o altă viaţă, supusă altor legi. Se ridică să se dezmorţească. Nu avea de gând să-şi schimbe nici regnul, nici religia, nici orgoliile. Încă se mai gândea la acea strângere de mână esenţială pentru viaţa sa pământească. Ludovic Corodan avea un mic scenariu cu un final îndrăzneţ. Deci el poate doar să strângă mâna care i se va întinde. Nu va solicita primul salutul pentru că, după protocol, cel superior, mai în vârstă, ori gazda, întinde mâna. A-şi oferi mâna în semn de salut este dreptul celui mai puternic, al celui situat într-o poziţie avantajoasă. Pare o obrăznicie, un tupeu de neiertat, ca un tinerel sau un oarecare să-ţi întindă mâna cu o jovialitate de academician sau de vechi amic, aşa ceva nu se iartă şi oricând actul merită să fie pedepsit imediat. Va încerca, de aceea, să-şi pună interlocutorul în situaţia, deloc constrângătoare, de a-i întinde mâna. Va fi ca bucuria acordării unui favor. El, în schimb, nu-l va lăsa să aştepte şi, fără grabă, îi va răspunde zâmbind încântat, uşor surprins, un pic admirativ. Da, va fi o compoziţie de stări convenabile unui musafir obişnuit până la răsfăţ cu onorurile cele mai înalte şi nu va bănui deloc capcana în care avea să cadă.

Amănuntele întâlnirii, îşi spuse, le va limpezi mai târziu şi pe măsură ce va şti că zvonul vizitei se confirmă. Seara îl surprinse tot în pădure dar într-o stare de bună dispoziţie, de euforie suspectă, ca a insului care a aflat reţeta unei boli viitoare. Intră în restaurantul cu terasă din marginea pădurii amestecându-se printre beţivii necunoscuţi dar care, între ei, arătau a se şti ca din totdeauna. Ceru şi el o bere. Rămase în picioare să nu fie silit să se aşeze lângă cineva gata să îl inunde cu sporovăiala lui ori să fie împins el să trăncănească vrute şi nevrute când, mai

ştii cum, şi-ar fi scăpat secretul. Avea oroare de amiciţii spontane, de pahar, ca şi de mărturisirile făcute unor inşi la prima vedere. Nimerise la o oră când clienţii tot veneau, solitari sau în grupuri, iar de plecat, nu mai pleca nimeni, atmosfera încingându-se de la o clipă la alta. Preferă să-şi bea berea în picioare, lângă bar, fără grabă, dar nici aşteptând aici sfârşitul lumii, cum părea să aştepte restul clienţilor. Avea grijile lui inginerul Corodan şi rămâneau numai ale lui... Nu mai trebuia decât să se ivească ocazia acelei strângeri de mână şi viaţa lui sigur se va schimba. Îşi depozită ideea într-un ungher al creierului de unde o va scoate în clipele de răgaz, rumegând-o iarăşi, secvenţă cu secvenţă.

Curând se va amărî din nou, plonjând precipitat în disperare odată cu ceilalţi. Fabrica la care lucra suportase greu sfârşitul de an şi alte câteva sute de muncitori au devenit şomeri. Nu mai speria, dar nici nu bucura pe nimeni noua plecare în şomaj. O bună parte dintre ingineri, între care şi el, era în şomaj tehnic – o păcăleală şi atât. Ludovic cără acasă genţi cu proiecte şi planşe reluând calculele la vechile sale idei de invenţii. La două, trei zile, ajungea în fabrică deranjându-i din somnolenţa lor pe paznici şi, pe un frig îngrozitor, pierdea timpul până să găsească he-blul, să cupleze câte un strung, apoi verifica rezistenţa unor probe de metal puse în articulaţii originale, măsura, nota şi lua însemnările acasă recalculând totul. Ca un fel de penitenţă pentru hatârul pe care şi-l făcuse cu o zi mai devreme, dimineaţa îşi ajuta cumnatul să încarce în portbagajul maşinii marfa pentru chioşcurile pe care acesta le avea prin oraş sau la piaţă. Uneori îi aşeza şi marfa în rafturile montate în stradă. Nu câştiga nimic din amabilitatea sa, doar experienţa să nu ajungă în postura cumnatului său,

glumea el. O făcea de ochii soţiei, să nu-i lase impresia că aşteaptă să-i pice din cer o minune, o pleaşcă, cum credea ea. Încărcând şi descărcând cutiile grele, la fel de grele şi dimineaţa şi seara, dovadă că nu vânduse mai nimic, muncind ca un hamal pentru cumnatul său, gândurile lui Ludovic erau tot la acea strângere de mână hotărâtă să-i schimbe viaţa.

Nu-i va apuca mâna de vârful degetelor, chibzuia Ludovic vizualizând scena, se va strădui să-i cuprindă podul palmei, să-i dea sentimentul unui contact consistent, palpabil material şi puternic. Bănuia că mâna celuilalt era mai mică, o mână nedată cu munca fizică, asta însemnând că o va cuprinde bine, dominator.

În aceeaşi iarnă cumnatul său, Simică, trebui să-şi vândă maşina, să plătească ratele pentru împrumutul de la bancă încât ajunseseră să împingă împreună, de dimineaţă, fiecare câte un căruţ ducând marfa la aceleaşi chioşcuri. Câteodată, bătut la cap de soţia sa pentru care Simică devenise eroul familiei, îi împrumuta maşina sa, o vechitură ce încă se mişca numai pentru că un inginer ca Ludovic ştia oricând unde e hiba. Călcându-şi pe inimă, a acceptat câteva ore pe zi să şi vândă la un chioşc din centru, apoi la piaţă, pe tarabă, fleacuri pe care până atunci nici nu le observase: cârlige de rufe, pietre de brichetă, dopuri din plastic, forfecuţe chinezeşti, mine de pix, pastile împotriva ţânţarilor, chei brute de yală, cureluşe de ceas, pliculeţe de nescafe, biscuiţi turceşti, gumă de mestecat, cutii cu pioneze colorate, maşini ieftine de bărbierit, podoabe pentru pomul de iarnă, ciorapi de damă, pungulişe cu măsline uscate, bune de aruncat, agrafe de păr, rezistenţe de reşou, baterii de ceasuri cu cuarţ, chibrituri din import...

Va avea grijă să nu-i strângă mâna prea tare, să nu-i strivească metacarpienele. Asta i-ar da o senzaţie

de neplăcere, l-ar impresiona negativ iar durerea, deşi l-ar face mai atent pentru a-l vedea mai viu pe cel din faţa sa, putea trezi bănuieli deloc liniştitoare...

Nu câştiga mai nimic din comerţul ăsta, era limpede dar Cecilia părea liniştită: îl vedea ocupat cu ceva concret şi muncind fizic. Colegii ei, profesorii de la şcoală, n-au decât să o invidieze bănuind că soţul îi aduce foarte mulţi bani. N-o să-i contrazică. Şi ea, ca şi Ludovic, avea silă să se plângă că le merge rău. Oricum, era mai mulţumită să-l ştie la piaţă vânzând nimicurile acelea ridicole, că face o treaba de doi bani, decât să-l lase încuiat în camera lui de unde revenea răvăşit, obosit şi înspăimântat, în stări niciodată previzibile, cu o figură de parcă abia ieşise din cavou. Ca pedagog se convinsese că unui bărbat, ca şi unui copil, trebuie să-i dai o ocupaţie, să-i umpli timpul cu ceva, să nu-i îngădui să se gândească la obsesiile lui, că mintea lăsată liberă o ia razna şi nici nu ştii unde te duce. Dar, indiferent ce credea soţia sa, munca fizică, corvoada, îl plictisea pe Ludovic şi îl apăsa şi mai obsesiv. Oboseala, după o zi de cărat cutiile acelea grele, nu-l copleşea într-atât încât să adoarmă uşor. Noaptea rămânea cu ochii în tavan vizionând planşe, proiecte şi calculând în minte rezistenţa unor angrenaje tot mai complicate, nemaivăzute până atunci, motoare care merg fără combustibil, lacăte fără cheie, pendule veşnice arătând fără încetare ora exactă, toate învălmăşite într-o viermuială de magazie neîncăpătoare, greu de ordonat. Pleca pe firul unei idei, urca în susul ei cercetând-o pe o parte şi pe alta până aţipea şi el câteva ceasuri într-o noapte...

Va avea grijă să nu-i scuture mâna încât să-l facă să-şi piardă echilibrul, nici n-o să-l împingă, n-o să-l tragă, gestul său amabil să nu fie înţeles, mai degrabă,

ca unul de ostilitate. Ştiind toate astea, se va strădui ca strângerea sa de mână să pară un gest banal şi atât.

Spre primăvară se adunaseră câteva comenzi mai mari la fabrică şi acum pregăteau lansarea în producţie. Cei din conducere luaseră credite pentru materii prime, rechemaseră o parte din inginerii lăsaţi în şomaj tehnic şi porniseră câteva maşini încât halele, cu fantomele lor metalice, începuseră să prindă viaţă din nou, dar o viaţă stranie care nu mai semăna cu ce a fost în zilele de glorie când fabrica mergea din plin.

Ajunsese şi la ei zvonul că la începutul verii este programată vizita preşedintelui în judeţ şi liderul de sindicat, Stancioc, se dădea peste cap să-l facă să vină şi în fabrica lor. Era convins că asta va ajuta la ceva. Trebuia să vină şi la ei chiar dacă o duceau prost. Nu te poţi face că nu ştii, că nu te interesează cum o fabrică nouă, dotată cu maşini din Vest, cu câteva mii de muncitori calificaţi şi cu câteva sute de ingineri, nu te poţi face că nu te interesează că o asemenea fabrică se prăbuşeşte. Cu oamenii aceştia trebuie să vorbeşti, să le spui ceva, să le explici ce se întâmplă şi nu pricep şi, cu riscul că nu o să-i convingi, vei veni totuşi pentru că ţi-o cer ei. Aşa este politic şi aşa va trebui să facă în ciuda riscurilor posibile. Dacă nu stai de vorbă nici cu ei, pe cine să te mai bazezi în ţara asta, cu cine să mai dai mâna adică?

...Câţi alţii nu cresc viermi? Poate nu aşa mulţi ca mine, poate nu cu încrâncenarea mea dar, dacă mă gândesc bine, fiecare creşte măcar un viermişor acolo. Patima lui Simică este să facă bani şi nimeni nu zice că îi face uşor. S-ar chinui mai puţin fără viermele ăsta, dar nu, dimineaţă de dimineaţă îşi pune marfa în cutii, o cară la piaţă numai el ştie cum, se ceartă la cuţite cu cei puşi să-i vândă fleacurile alea, socoteşte mereu să nu fie furat, să nu fie păcălit când

de oamenii lui, când de cei din control, plăteşte tot felul de taxe, impozite sau amenzi şi, pentru ce nu plăteşte, dă şperţuri peste tot, că te întrebi cu ce mai rămâne, dă de mâncat şi de băut la unul şi la altul când el nu apucă să mănânce nici o dată în zi ca lumea, nu se odihneşte, este veşnic speriat că i se fură marfa, că i se strică ori că va fi prins cu vreo factură măsluită. Viermele ăsta îi dă lui senzaţia că este liber şi că face ce vrea, liber pe dracu'! Pe Simică nu-l interesează că este folosit de alţii… O lună de zile a umblat cu o plombă sărită că a şi pierdut măseaua până la urmă; a trebuit să-şi vândă maşina pe jumătate din valoare pentru a înapoia împrumutul la bancă; vine mort de oboseală după o săptămână de călătorit prin ţară de pe la tot felul de angrosişti, pe jumătate bandiţi, pe jumătate oameni de afaceri de succes, de la care ia marfă pe datorie şi tot îi amână cu plata până când câte unul se mai înfurie, îl vânează prin tot oraşul, şi iese bătut de rămâne la pat câteva zile şi o ia de la capăt numai să aducă bani în casă, în vreme ce Pamela, fata lor scăpată din mână de la paisprezece ani, doarme nopţile prin străini că nimeni nu mai ştie pe unde e şi ce face… Peste toate, Simică se scoală dimineaţă de dimineaţă cu entuziasmul îmblânzit de înfricoşarea animalului aflat mereu în cătarea puştii şi iar îşi pune marfa în cutii şi nu o să mire pe nimeni când o să se audă că a murit de inimă împingând căruţul acela blestemat spre piaţă sau bătut de nişte necunoscuţi şi abia atunci poate o să ne amintim despre el ca despre un bun profesor de matematică dar fără noroc, fost şef de promoţie al Universităţii din Iaşi şi care a refuzat să rămână asistentul profesorului său, academicianul Viorel Barbu, alegând să meargă la catedră în oraşul din care plecase... Asta e viermele lui, sentimentul că e liber şi

că face ce vrea, şi nu am de ce să-l plâng, dacă el are chef să se lase folosit de alţii. Ca el sunt mulţi, fiecare în felul lui creşte viermi sau râme dar măcar ale lui Ludovic Corodan sunt dintre cele care curând vor avea aripi.

Inginerul Corodan se îngrijoră de un amănunt uşor de scăpat altuia dar nu şi lui. Traversa momente când, în special la emoţii puternice, mâinile îi erau reci, reci şi transpirate încât celălalt ar crede că palpează o broască. Se va îngriji să aibă o mână caldă, poate mai caldă decât de obicei şi uscată, starea uşor febrilă ajutându-l să se remarce. O mână rece nu-ţi produce nici o plăcere...

Acum se ducea zilnic la fabrică fără să-i fi promis cineva salariul întreg. Nu se mai conta pe asta şi-şi luase gândul de la bani. Cu sau fără salariu, el tot s-ar fi dus să lucreze în atelierul său cu aceeaşi îndârjire şi încrâncenare de insectă care nu vrea să-şi schimbe traseul chiar dacă îi apar în cale prăpăstii. Încăpăţânarea se întorcea asupra lui ca o ploaie rece, corozivă, asupra lui şi asupra celor apropiaţi, îmbolnăvindu-i. Da, celor din jur, celor din familia sa, le trebuiau tot mai mulţi bani iar el, capul familiei, avea obligaţia să-i găsească. Nici o justificare nu era bună, le trebuiau bani fără nici o altă explicaţie şi atâta tot. Îl durea că Robert, băiatul lor cel mic, prinsese subit o slăbiciune supărătoare pentru Simică şi pentru chioşcurile lui umblând toată ziua în urma unchiului ciupindu-l când de o gumă de mestecat, când de o *cola*. Robert avea numai treisprezece ani şi o admira în extaz pe verişoară-sa, Pamela, cea rasă în cap şi cu o verigă în nara dreaptă, şi din acest extaz îşi însoţea unchiul la cărat marfa în piaţă, la chioşcuri, şi o făcea mai cu suflet decât să se ducă la şcoală, ori să se ţină de lecţii. Simpatia fără limite a copilului pentru

unchiul Simică şi fiică-sa Pamela, o simţea ca pe un complot venit din străini căruia nu i se putea opune, încă o obsesie cu care Ludovic avea să rămână treaz până noaptea târziu, încă un motiv să fie iarăşi furios. Când se mai liniştea, recunoştea că e vremea să încerce ceva. Nu mai putea să se retragă ca un laş şi să rămână cu mâinile încrucişate. El nu avea scuza că nu înţelege şi că nu ştie ce se petrece în jurul său. Vedea interesele şi mârşăvia celorlalţi ca prin cristal şi furia sa se datora tocmai faptului că era silit să se lase folosit de alţii în defavoarea sa, el ştiind foarte bine asta. Altceva îl preocupa însă acuma. Gândise toată iarna câteva soluţii şi vroia să le verifice dar avea nevoie de timp, de linişte. Dorea să fie lăsat în pace. Se lansase în larg ca naufragiatul care credea cu convingere că nu va mai călca vreodată pe pământul tare. Se împăcase cu gândul că va trăi în ocean dând din braţe atât cât îl vor ţine puterile. Nu ca un disperat, a trecut de faza asta, ci calculat şi fără teamă. Vor trece pe lângă el, ca ispititoarele sirene pe lângă Ulise, iahturi sau mari vase de lux, cu punţile puternic luminate pline de turişti veseli. Nu-i va invidia şi nici nu se va lăsa invitat în lumea aceea convenţională, falsă. Va înota mai departe, după regulile sale, nu după regulile altora. Cu un timp în urmă, în coşmarul său, de pe puntea unui asemenea vas, *Queen Susan*, cineva a îmbrâncit în apă o femeie, părea a fi o femeie mai în vârstă. A fost împinsă ca într-o joacă, poate dintr-un pariu mai trăsnit sau din amuzament pentru ceilalţi turişti, şi nu ca o crimă premeditată. Poate că aruncarea câte unui turist în mijlocul oceanului făcea parte din programul de divertisment inclus în preţul călătorie sau făcea parte din riscurile de a călători alături de semenii tăi... Femeia nu căzuse departe de el. O vedea cum se îneacă, o privise o

clipă în ochi ca şi cum el ar fi fost ucigaşul, disperarea ei părându-i-se de-a dreptul animalică. Frica o despărţise de ceea ce avusese omenesc, partea omenească salvând-o cine ştie cine, rămânând să se înece doar carcasa unei bătrâne, tot ce mai rămăsese dintr-un animal în acel trup asemănător şi lui. Ea apucase să-i strige că o cheamă Cecilia. Cecilia? Curios, ca pe soţia sa... Fracţiunea de secundă cât se priviseră în ochi fusese deajuns să i se transfere lui Ludovic şirul semnalelor dintr-un mesaj pe care îl va descifra altădată, când va ajunge pe uscat. Atunci nu avea cum să o ajute, să o salveze. Două braţe abia îi ajungeau pentru a pluti el. Va mai trece timp până să-i crească aripi şi să-şi elibereze mâinile pentru acte de caritate. În acele momente putea să încerce să o salveze pe femeia cu un nume atât de drag lui, puteau să încerce astfel să moară împreună dar nu i-ar fi folosit nimănui încă o soartă de erou. Nu este vremea eroilor, îşi explică Ludovic Corodan atitudinea sa când se trezi, ci a supravieţuitorilor cu orice preţ. Chiar cu orice preţ? Pentru amărâţi ca el, dilema se simplificase: te arunci ori te aruncă! A preferat să se arunce singur, şi-a luat un risc şi de aceea este neînţeles de cei care încă aşteaptă, pe punţile atât de vesele şi pline de o aparentă armonie, să fie împinşi peste bord şi care acum privesc cu ciudă la cel care a sărit fără a fi silit de alţii. Ajuns în apă pe răspunderea lui, cum se zice, cel puţin nu va face pe nimeni vinovat când se va scufunda. Ca orice morală adevărată şi principiile sale erau foarte dure şi mai importante decât supravieţuirea unei străine. Nu asta îl preocupa. Dorea să înţeleagă numai ce se petrece în interiorul şi în jurul său şi înnebunea de furie când alţii îl foloseau şi îl disprețuiau, în acelaşi timp. Ludovic Corodan rămânea acel om greu de suportat care, aflat în faţa

unui palat incendiat, nu încearcă să salveze tabloul lui da Vinci sau pisica. El priveşte incendiul ca hipnotizat mirându-se că, de data asta, nenorocirea nu l-a surprins în mijlocul focului şi vrea să înţeleagă oare de ce a scăpat. Ăsta era el! Înota singur şi din ce în ce mai bine... Se trezi din reverie dar se mai gândea încă la chipul golit de omenesc al bătrânei Cecilia, femeia înecată lângă el şi care purtase o viaţă numele soţiei sale. Sufletul său fragil mai era încă sensibil la ficţiuni pedagogice, moralizatoare, semn că nu se maturizase şi nu se împietrise complet, aşa cum ar fi dorit.

Da, se vor privi în ochi, alt amănunt ce nu poate fi scăpat din vedere. Pupilă în pupilă se vor privi şi-i va spune, va trebui să-i spună: *Aveţi în mine admiratorul gata să ucidă ca orice rival lipsit de şansă!* Sigur, îi va răscoli orgoliul cu mici măguliri nu prea grave şi vor fi câteva clipe mână în mână până îşi vor limpezi prima impresie. Iată, acesta va fi momentul potrivit!

Nu-şi va pune singur laţul de gât, se hotărâse să lupte găsind şi pentru ce, fie şi numai împotriva celor care îi cereau, dorindu-i binele, desigur, să vândă gumă de mestecat în piaţă. Să moară lumea întreagă de pofta gumei de mestecat, să umble toţi cu limba scoasă după vopsea de ouă ori după cârlige de rufe şi să ştie bine că luând-o pe calea asta ar deveni miliardar într-o zi, Ludovic Corodan, împotriva valului de binefăcători, va rămâne inginer. Probabil ajunsese în pragul nebuniei dar simţea că fiinţa sa adevărată trăia în fabrică şi nu se lăsa alungat din nişa aceea nici în ruptul capului. Probabil şi viermii săi se simţeau în largul lor în fabrică şi nu în piaţă, nici în bucătăria de acasă. Femeie practică şi cu argument, Cecilia îl cicălea zilnic: Şi ce-i aşa de rău să-ţi deschizi şi tu un chioşc, un *butic* acolo, să ai o tarabă a ta în piaţă? Uite, te ajută şi Simică... Am vorbit cu el şi îţi dă, pe

datorie pentru început, marfă câtă vrei, nici nu-i nevoie să facem împrumut la bancă, să garantăm cu casa... Trebuie un pic de efort, că nici n-o să stai toată ziua între hârtiile tale din care nu scoți nici un ban...

Nu-şi va orienta palma în jos, asta l-ar îndemna, l-ar sili pe celălalt să-l perceapă ca pe un stăpân, îşi vedea mai departe Ludovic de gândurile sale. O va lăsa vertical pentru un contact cinstit, loial. Va împinge înainte piciorul stâng permiţând amândurora să aibă un echilibru bun. Nu se va apleca prea mult în faţă, un om mândru contabilizând batjocoritor orice umbră de umilință observată la altul. Va încerca însă o tragere subtilă spre sine, în teritoriul său, ca un joc rafinat de dominare, o fracțiune de secundă bucurându-se de surpriza uşor otrăvită a invadării spaţiului celuilalt. Tactica, potrivită întâmpinării unei femei, dă rezultate şi la bărbaţi pentru că, este ştiut, în fiecare din noi leneveşte şi o femeie care, din când în când, îşi face de cap oricât de bărbaţi ne-am crede.

Trăncăneala Ceciliei devenise un fel de meniu obligatoriu şi, cu variaţii minime, i-o servea de câteva ori pe zi, femeia crezând că, până la urmă, el va ceda: Uită-te la Sârcă, vecinul din uşă cu noi, insistă ea, şi ce dacă-i tehnician agronom sau veterinar şi a fost şef de fermă pe vremuri. Şi-a deschis în garaj un bar, mai râde lumea de el dar îşi vede de treabă, adună bani, se duce după marfă, caută, se zbate, trăieşte şi el şi familia lui... Ce, când ai vrut o bere, n-ai cumpărat de la el? Şi ai zis că era chiar bună şi mai ieftină decât la alţii. Ai râs de el? Şi ce-i pasă lui dacă tu ai râs? Ai plătit şi gata! Bine, nu îţi spune nimeni să deschizi şi tu o crâşmă, dar ceva poţi să faci, doar n-o să stai aşa până cade fabrica aceea pe tine. Asta până într-o zi când, ajungând la limita răbdării, Ludovic a prins-o de braţ şi i-a silabisit răspicat, în faţă: *Să fie ultima dată*

când mai aud prostiile tale. Eu n-am ajuns inginer mecanic că n-am reuşit la actorie ori la medicină! Să-ţi fie clar: eu am vrut să fiu inginer şi, în viaţa asta, rămân inginer chiar dacă restul lumii se înverşunează împotriva mea! Cecilia a tăcut şi ai fi crezut că s-a şi speriat de el, că de atunci, chiar dacă se mai plângea că n-au bani, n-a îndrăznit să-l mai trimită să-l ajute pe frate-su, Simică, şi nici pe Robert nu l-a mai lăsat. Ludovic primi renunţarea femeii ca pe o diagnosticare clară şi gravă a stării sale. Totuşi preferă să vadă în renunţarea ei o victorie, dar lui nu-i plăceau victoriile: îl moleşeau, îl adormeau, îl făceau să se împace cu lumea, în vreme ce ostilitatea celorlalţi parcă îl vitaminiza şi îi oxigena voinţa mai mult decât îngăduinţa şi condescendenţa lor.

Îl va lăsa şi chiar este de dorit pentru reuşita momentului următor, să-i strângă încheietura mâinii. Este gestul frecvent de amiciţie spontană, de simpatie nereţinută, a şefilor care fac turnee electorale sau au obligaţii protocolare. Va suporta mai greu să-i aşeze şi cealaltă mână, părinteşte, pe umăr. Dar nu-i de aşteptat un gest atât de familiar. Preşedintele, cu o statură mai joasă decât a sa, aşezându-i mâna pe umăr, s-ar trezi într-o postură ridicolă, de inferioritate. De altfel, din instinct, cei mici de statură nu pun mâna pe umărul celor înalţi... Se aştepta să-l prindă însă, tot ocrotitor, de antebraţ, gest care, iarăşi, i-ar conveni. Asta ar face şi mai apropiată scurta lor întâlnire, i-ar creşte intensitatea, ar mări suprafaţa de contact dintre ei şi, fără să fie cu adevărat o îmbrăţişare, ar da acelaşi efect. Doar că el, emotiv, nestăpânit în reacţii, ar trebui să joace, într-o asemenea scenă, un pic de teatru. Îl speria eventualitatea că celălalt, în efuziunea debordantă a insului conştient de superioritatea sa, îi va prinde cu amabilitate încheietura cotului. Unii au obiceiul, cu o

agresivitatea instinctivă, necontrolată, să îţi caute tendonul cotului paralizându-ţi, aşa în joacă, întregul braţ. Atunci şi-ar ieşi din sărite, pur şi simplu, şi ar fugi abandonând totul. Este şi riscul să-l cârpească pe binevoitorul musafir, la fel de instinctiv şi imprevizibil, pentru că nu întotdeauna se stăpâneşte când, brusc, îi apare în faţă vreun bădăran, fie el şi o persoană atât de importantă.

Câţiva zugravi improvizaţi dintre muncitorii din fabrică au început să acopere cu var petele de igrasie de prin hale şi pereţii arătau acum ca nişte pete de igrasie acoperite cu var, dar cei din administraţie păreau mulţumiţi – se vedea limpede că s-au străduit şi asta conta. Au mai înlocuit ici colo câte un geam spart, au vopsit exterioarele din tâmplăria faţadei, toate – eforturi ridicole de a fi amabili cu un musafir de câteva minute. Scenariul probabil, la care Ludovic a avut acces, arăta că maşinile oficiale vor intra în curtea fabricii unde preşedintele şi oamenii din suita sa vor coborî pentru a fi întâmpinaţi de director, de liderul de sindicat, de oficialii veniţi mai devreme din ministere sau din alte instituţii de prin Bucureşti şi alţii care vor dori să profite de moment. În asemenea ocazii întotdeauna apar figuri noi care nu ştii ce hram poartă dar mai sănătos e nici să nu întrebi. În mod cert, Ludovic va sta foarte aproape de director şi de liderul de sindicat, el, inventatorul fiind elementul neprotocolar de la care s-ar închega o discuţie reală despre soarta fabricii lor. Atunci, la sosire, va da mâna cu el, aşa cum s-a pregătit din vreme, şi îi va prezenta surpriza în modul lui original câştigând răgazul dorit să-i spună exact ceea ce doreşte.

Dacă s-ar fi văzut, Ludovic ar fi avut de ce să se îngrijoreze: întoarcerea sa înspre viermi, care îl invadau până la uitarea de sine, îl făcea de nesuportat

pentru cei dintr-o specie cu el. De regulă, oamenii aceştia prăbuşiţi în interiorul lor devin imposibili şi respingători pentru ceilalţi. Trecerea permanentă prin ochii întunecaţi a alaiului de viermi, mormoloci, larve îmbăloşate şi tot ce poate îngreţoşa pe un oarecare, lasă la vedere semne deloc plăcute. Oricât s-ar spăla, s-ar pomăda ori s-ar îngriji, par mereu îngălaţi şi îmbălsămaţi în spume de melci, în zdrenţe de păianjen, răspândind în jur izuri de mucegai din cotloane neaerisite, izuri ce nu s-ar duce nici cu tone de săpun, nici cu parfum. Orice haine ar îmbrăca, croite pe măsura lor şi cusute fie şi la case mari de modă, hainele acelea vor arăta pe ei tot ca vechituri, ca boarfele culese de prin poduri, ei înşişi expirând aerul unor hardughii părăsite, pline de mucegaiuri, adăpostind prin colţurile de beznă lilieci şi bufniţe. În preajma acestor hardughii, pe jumătate scufundate, parcă plutind pe mlaştini, vor hălădui şerpii şi broaştele încât nici o apropiere n-ar fi posibilă iar dacă te-ai apropia, n-ai avea nici un folos. Oameni ca Ludovic trăiesc într-o însingurare bolnăvicioasă şi, cu cât ceilalţi îi resping mai mult, cu atât şi ei se retrag, mucegaiul din ei exalându-şi duhoarea şi mai puternic. Respinşi de ceilalţi, ei se vor arunca pătimaşi în a-şi cultiva viermii, singura datorie pe care şi-o recunosc pe pământ, ei înşişi simţindu-se ca viermii putregaiurilor care n-or să aibă niciodată aripi. Da, s-ar putea ca Ludovic să aibă, da, sigur el are un gând care să-l facă să-i crească aripile.

În faţa oglinzii din dormitor, Ludovic Corodan exersa ferindu-se de Cecilia care făcea naveta, ca de obicei, între baie şi bucătărie. Ludovic exersa strângerea aceleiaşi mâini potrivindu-şi statura, observând cât de mult se apleacă în faţă, calibrându-şi un zâmbet cu deschiderea minimă fără să i se vadă dinţii,

modulându-şi vocea – fermă dar liniştitoare. Îşi pregăti costumul de culoare închisă, cravata sobră, cu albastru şi gri, cămaşa albă. Îşi amintea, în ţinuta aceea a fost la un salon al invenţiilor din Varşovia unde a făcut o figură bună uimindu-i pe toţi cu maşina sa de suprarectificat suprafeţe în plan oblic, cu reducerea consumului de energie prin efectul de pendulare a cuţitului. Se privi în oglindă şi rămase surprins când văzu ce laţe de păr avea în cap. Ar fi o neglijenţă de neiertat să apară astfel într-un moment esenţial pentru atâta lume şi mai ales pentru el. Ieşi repede din casă temându-se că nu va mai găsi o frizerie deschisă. Aşezat în scaunul înalt, cu tetiera lăsată, privea prin ochii întredeschişi la tânăra care îi răvăşea părul. Cum doriţi să vă tundem? Habar n-am, s-ar fi simţit îndemnat Ludovic să răspundă însă nu-şi permitea, rolul său era doar al unui client serios. Scurtaţi, vă rog, din spate, perciunii – luaţi, tuns deasupra urechii... A, nu, nu tunsoare plastică, nu vreau spălat, nu vreau frecţie... Nu, n-am o ocazie festivă, vreau numai să mă tund... Îi venea să spună să-l tundă ca pe militarul plecat în misiune, adică fără nici o urmă de cochetărie. Dezamăgită de modestia comenzii, dar liniştită ca o gospodină care măcar ştie ce are de făcut, frizeriţa îi luă capul în amândouă mâinile, umezindu-i părul cu lichidul acela suspect mirosind întotdeauna şi peste tot la fel încât oricât de distrat ai fi, îţi vei da seama sigur că te afli într-o frizerie. Îi trase capul pe spate, sprijinindu-l pe sânii ei bogaţi, striviţi de un sutien rămas prea mic, şi îl pieptănă cu mişcări energice, supărată cumva că clientul nu vrea decât un tuns, refuzându-i oricare alt serviciu. Grăbită, începuse să ciripească adormitor la ureche din foarfece şi pieptene, Ludovic alunecând în fanteziile sale. Se scufundă privind la imaginea din

oglindă, o imagine încă neasumată, neidentificabilă cu el, şi în care nu se recunoştea cum miezul dulce al unei nuci nu vrea să se recunoască nici în coaja verde şi amară, nici, mai spre toamnă, în coaja lemnoasă, greu de spart. Era un bărbat matur, trecuse de patruzeci de ani, dar tot nu se obişnuise cu imaginea din afara sa. Nu-i venea să creadă că bărbatul acela cu ochi căprui, şterşi, cu tenul măsliniu, cu o cicatrice abia vizibilă în barbă, cu urechile depărtate de ţeastă, cu fruntea îngustă, nu-i venea să creadă că în imaginea aceea se ascundea el, inginerul Ludovic Corodan, şi că oamenii trebuiau zilnic să se confrunte cu o înfăţişare atât de anostă pentru a-l cunoaşte. Părea, mai degrabă, un om invizibil în sensul că nu se remarca prin trăsături ieşite din comun: un bărbat obişnuit, incredibil de obişnuit şi tocmai acest lucru nu-i convenea şi nu i se părea verosimil. Ar fi însemnat că toţi aceşti bărbaţi anoşti, de care e plină strada la orice oră din zi şi din noapte, sunt identici cu el nu numai prin imaginea exterioară dar şi ca faună interioară, cu o junglă ascunsă plină de viermi şi fluturi, de păsări şi şerpi. Acest lucru nu-l putea crede. Se eliberase de prejudecata de a ieşi în relief prin frumuseţe expusă la vedere. Nu dorea asta, ba părea că l-ar fi şi încurcat. Unui om frumos, fie el bărbat, fie femeie, lumea îi întindea alte tentaţii, alte curse, deturnându-l de la fiinţa sa esenţială, de la scopul său interior, stricându-i sau nivelându-i profunzimile, minimalizându-i dramele, menajându-i cu ipocrizie durerile. În spectacolul ieftin al vieţii, pentru mulţi dintre noi, cei superficiali, asemenea oameni pot deveni modele. Ludovic Corodan judeca, poate cu invidie, că faima datorată imaginii exterioare a cuiva este o batjocură faţă de fondul adevărat al unui om, aripile acestuia fiind false, din hârtie colorată, şi

nu crescute natural, prin efortul inteligenţei lui. Urâţenia dă gravitate vieţii, îţi aşează existenţa la cota zero, îţi oferă temeiuri serioase de a te întreba ce reprezinţi tu în ochii altora, motivează trecerea peste suprafeţele efemere ca să te scufunzi total în adevărul propriu. Urâţenia, nefabricată ori stimulată artificial prin farduri, nemascată prin fizionomii construite, naşte individualităţi dacă nu chiar personalităţi, impune şi atrage irezistibil ca marile cataclisme naturale, apare drept marca înregistrată a unor indivizi care-şi pot duce singuri blestemul de a trăi retraşi în sinea lor. Ludovic şi-ar fi dorit o urâţenie din pricina căreia să fi fost declarat sinistrat din naştere şi, deci, monument al naturii cu prăpăstii originare periculoase la traversare, o rezervaţie care se cere protejată prin legi, toţi având obligaţia să nu se atingă de el, cum nu ai avea voie să te atingi de un dinozaur, dacă vreunul ar fi ajuns teafăr până la noi. Dar Ludovic nici acest privilegiu nu-l avea, nu era urât până într-acolo încât să ceară pensie suplimentară pentru asta, ci trebuia să-şi suporte doar înfăţişarea sa banală, banală precum o urâţenie comună, adică mai des întâlnită, fiind la fel de uşor de suportat sau de respins ca şi o frumuseţe comună. Dacă ar fi avut pometii căzuţi asimetric, cu un nas grotesc, prelungit în noduri şi cioturi, ori o bărbie în afară ca o bardă întoarsă, s-ar fi plâns justificat de batjocura sorţii, de nedreptatea făcută şi, în acelaşi timp, s-ar fi mândrit cu urâţenia sa prin care s-ar fi impus oricui. Cum să îndrăzneşti să nu dai mâna cu el? Dar aşa, cu chipul său anost, nu-şi amintea nimeni că îl mai văzuse, ori îl confunda mereu cu altcineva. Era agil, muncea fizic foarte mult, se agita pentru orice şi, prin constituţia sa, niciodată n-ar fi ajuns un obez. Deloc scund dar slab şi şters ca înfăţişare, părea un om mărunt mai

ales când se îmbrăca în culori închise, gri, negru, bleumarin – cum se purta el de obicei. De oameni ca Ludovic te loveai peste tot şi nu-i vedeai. Era unul dintre exemplarele comune şi zeci de mii de oameni ca el, adunaţi la un loc, dădeau o masă biologică fără nici o sclipire. Nu-l vedea nimeni nici în fabrica unde mai tot timpul purta, peste hainele de stradă, un halat dintr-un doc albastru închis şi o bască pe care, din lună în lună sau mai rar, le lua acasă să le spele Cecilia. Dar în interiorul său Ludovic se ştia în permanenţă altcineva decât cel văzut de lume şi chiar se supăra că oamenii nu-i observau nota specifică. Cu şervetul de frizerie în jurul gâtului părea despărţit de partea sa pământeană, lăsând la vedere un chip banal fără nici o trăsătură memorabilă. Îşi cercetă în linişte persoana care începea de la mărul lui Adam în sus. De ce de la mărul lui Adam? Poate şi ăsta era un semn al reuşitei sale sau a eşecului. Oglinda făcea abstracţie de fizicul său întreg şi, primind sugestia, Ludovic nici nu-şi mai simţea restul trupului. Avea în faţă un cap de bărbat, o operă de sculptură conformă cu modelul până la identificare aşezată pe postamentul de un alb neutru. Un portret cu ochi negri, grei, duri, deloc prietenoşi, ochi ai unui personaj care suferă la vedere, fără spectacol şi fără să se ascundă adică, dar nici nu arăta vreun interes pentru impresiile lăsate altora, pentru ce va crede lumea despre el. Nu părea a fi dintre martirii sau damnaţii angajaţi într-o bătălie cu fiinţe din afara sa, cu un Dumnezeu exterior sau cu vreun alt superior pământean. Supus doar viermilor săi, Ludovic nu-şi mai aparţinea. Ca mulţi dintre noi, părea să fie un obsedat nepericulos pentru alţii, dar nici folositor. Aceeaşi duritate i se prelungea în cutele de pe faţă accentuându-i trăsăturile bărbăteşti, mai grave decât şi le ştia. Privea în

oglindă un cap de expresie, rămas şi după cutremur, pe consola unei vile din Pompeiul îngropat sub capriciile vulcanului. Un cap de marmură înnegrită uşor de lavă, cu expresia umbrită de o pornire fanatică pe care trecerea a două milenii nu o ştersese. Greu l-ar fi convins cineva că adevărul stă în alte argumente decât ale sale şi nici nu l-ar fi interesat asta. Avea crezul său şi pentru acel adevăr se va bate. Asemenea oameni nu mai glumesc, ei iau viaţa în serios dar, pe cât se păstrează de lucizi, pe atât îi sperie şi riscul cel mai mic. Da, cred că mâine o să mă îmbolnăvesc, rosti Ludovic, deodată, cu voce tare, încât frizeriţa încremeni cu foarfecele înfipt în părul său. Cu tactul celei care are de-a face cu tot felul de oameni, nu l-a contrazis, ba l-a măgulit în stilul meseriei sale: Şi eu cred, nu arătaţi prea bine... Ludovic îşi dădu seama că s-a trezit vorbind şi restul replicilor şi le desfăşură tăcut doar în dialog cu portretul de marmură din oglindă. Sentinţa abia rostită părea greu de schimbat şi se privi cu toată antipatia de care se ştia în stare pentru că îi ura pe cei nehotărâţi, dezertorii din propria lor voinţă: N-are rost să stric ziua altora cu viermii mei... Îl intrigase şi altădată cum o mică întâmplare pusă la cale de un ins din afara unui sistem sau de hazardul ignorat de organizatori, poate strica un program, poate nenoroci un om tulburând în acelaşi timp sute de destine. Avea în sinea lui veşnic incandescentă nenorocirea pe care a trebuit să o suporte împreună cu fiul lor mai mare, Silviu, cel realmente ucis de o asistentă neglijentă care uitase, ce ghinion, să sterilizeze acul de seringă.

Da, nu are nici un drept să se amestece cu viermii lui în lumea altora tăbărând în forţă peste viaţa lor, fie şi a preşedintelui, numai pentru că, aşa, întâmplător, trecuse şi el prin oraşul ăsta. Ludovic nu va

face asta. Abandonarea îl demolă rapid toropindu-l cu o senzaţie foarte plăcută, ca un orgasm violent aşteptat îndelung. Acum ar fi vrut să doarmă. Glisă moale în scaunul lejer lăsându-şi capul în braţele frizeriţei ca în seama unei amante şi infirmiere deodată. Dar, îi trecu prin minte lui Ludovic, şi în mâinile unui călău şi-ar fi lăsat capul cu aceeaşi lipsă de griji. Ea îi mângâia acum părul cu gesturi profesionale din care nu reuşise să alunge în întregime feminitatea... Brusc, cu un ţipăt de pasăre surprinsă de uliu, oglinda din faţa lui, mai bine de un metru pătrat de sticlă, crăpă fără nici un motiv la vedere, căzând cu violenţa unui ţipăt în două cioburi mari pe marginea de faianţă a chiuvetei. În cât se mai păstrase din oglindă, Ludovic o zări pe frizeriţă făcându-şi repede semnul crucii, descheindu-şi încă un nasture la bluză să-şi scuipe în sân: Doamne, ăsta chiar e semn rău! Ludovic părea să nu observe nimic continuând să privească înainte peretele dezgolit contemplându-se mai departe pe sine în fantoma oglinzii dispărute. Cine l-ar fi privit atunci ar fi înţeles că oglinda s-a spart datorită presiunii infernale din privirea lui. Bucata aceea de perete, cât fusese acoperită de oglindă, adăpostise într-o ascunzătoare fabuloasă o lume care sperie orice fiinţă trăitoare sub lumina zilei. Dintr-o dată zeci, sute de fiinţe vizibile sau nu şi-au văzut deconspirată existenţa lor ocultă. Apăruseră instantaneu, zburând, bâzâind sau târându-se numai, fluturaşi de molii, musculiţe, gândaci coloraţi în toate felurile, păianjeni, alte insecte în formă târâtoare încă, abia ieşite din ouă, din larve... Altele plecaseră cu ani în urmă, muriseră, după ce lăsaseră moştenitori vii sau doar mici pete, semn că de pojghiţa de var îşi agăţaseră efemerele lor cuiburi de prăsilă. Se adunaseră, probabil, din imaginile atâtor

şi atâtor capete care trecuseră pe acolo sub pretextul unui tuns, al unui ras, dacă nu se lăsau păcăliţi pentru o frecţie sau un spălat ca înaintea unui mare eveniment din viaţa lor. Toate insectele acelea, rămase ascunse, te priveau probabil prin oglindă, drept călugăriţe ale unei credinţe neştiute. De acolo trebuie să-şi fi tras acele fiinţe nebănuite puterea de a hipnotiza voinţele pământeşti, otrăvindu-ne cu unde de nedepistat de banala pupilă omenească. În câteva secunde spectacolul luă sfârşit şi tot ce se putea târî ori zbura, dispăru din câmpul vederii aflând repede alte unghere în care să-şi depoziteze pe mai departe taina lor. Inginerul Corodan privea fascinat la bucata de perete purtând urmele unei lumi fabuloase cu totul neştiute nouă şi care, prin peretele de oglindă, se privise faţă în faţă tot cu alţi şi alţi clienţi şi asta durând de ani de zile. Acum venise el şi pusese capăt acestei ipocrizii. Nu, acesta nu putea fi un semn rău, ba dimpotrivă. Un miros fin de mucegai vechi, uscat, îi pătrunse în nări excitându-l aproape cât pentru un strănut. Lipsindu-i poate încă două granule de praf care să-i completeze doza, Ludovic nu strănută. Frizeriţa tocmai îşi revenise din spaimă hotărâtă mai întâi să-şi servească clientul până la capăt, nici nu mai avea mult, şi după aceea să adune şi să care cioburile de pe jos... Dar pe Ludovic nu-l mai interesa tunsoarea iar pe frizeriţă o băgă în seamă mai puţin decât pe oricare altă musculiţă de pe acolo. Citise numai ecusonul ei descoperind amuzat că o cheamă tot Cecilia, ca pe soţia lui sau ca pe bătrâna aruncată în plin ocean, amănunt care îl linişti complet, intimitatea aceea de frizeriţă, victimă, şi soţie amorţindu-l ca o baie caldă. Faptul că femeile din jurul său rămăseseră cu acelaşi nume nu îl sperie, nu îi dădea de bănuit că ceva nu e în regulă... E bine să fie şi

tuns, asta nu-l va obliga la nimic. Dar nu se va mai duce mâine la fabrică, nu are nici o datorie, a promis din politeţe liderului de sindicat că va fi acolo, aşa ca din partea inventatorilor. Este sigur că se vor descurca foarte bine şi fără el. Ziua de mâine face şi ea parte dintr-un circ în menajeria căruia Ludovic se vedea silit să intre, să se lase prins în cuşca nevoilor sale meschine, de unde nu va mai ieşi când şi cum va dori. De ce să se lase folosit de directorul fabricii, de Stancioc cu tot sindicatul său, de ce s-ar lăsa folosit de preşedinte, când el are alt drum?

Şi de unde boala de a te speria de oameni doar din respect pentru ei? Şi aşa, Stancioc, cu toată pretenţia sa că se îngrijeşte de pâinea celor din fabrică, nu-i nici el decât un vierme oarecare în imaginaţia vreunui suprapământean, dar un vierme care n-o să facă niciodată aripi, deşi ştie să se folosească de alţii. Zilele astea ar fi vrut să se folosească de Ludovic, de aceea ar vrea să-l împingă în faţă când vine preşedintele, alt vierme şi el... Îi ştie Ludovic prea bine pe toţi ăştia – nişte viermi... Numai că preşedintele, recunoştea inginerul, e un vierme de mare succes şi cu aripile crescute... I-o va spune, trebuie să i-o spună căci ăstora le place să fie flataţi. Preşedintele se zbate şi el să-şi întindă aripile peste viermii altora şi nu poate pe cât ar vrea, Ludovic ştiind că este o bătălie ascunsă şi în subsolul viermilor prezidenţiali. Pentru atâta măcar şi tot merită să-l respecte, să-i strângă mâna...

Plăti apatic, fără răbdarea ca frizeriţa să-i mai scuture părul de pe spate sau să-i asculte îndemnul pentru un cât de mic bacşiş: Să vă fie de bine, domnu'... Nu se mai privi în ciobul de oglindă, începuse să se sature şi de chipul său care îl trăda tot mai mult. Ieşi dezarticulat şi moale, păşind spre casă

în stare de moluscă. Şira spinării i se surpă subit, frânghie gata să se prăbuşească parcă sub o beţie venită din interior, ca sub o beţie aşteptată. Strănută abia acum şi senzaţia rară de moleşeală nu-i displăcu. Dimpotrivă, îl reconfortă eliberându-l dintr-un corset prea multă vreme strâns şi care îl silea să stea în două picioare, să se ţină drept, să vorbească şi să gândească pe un traseu anume lăsat de alţii. Rezistă tentaţiei să se târască în felul unui animal dizolvat în lichide, să nu gândească gândurile acelea şi să nu înţeleagă nimic din gândurile altora.

Până la blocul unde locuia avea de traversat un părculeţ cu câteva bănci. Căută una dintr-o margine şi, strănutând din nou, în linişte, se aşeză cu spatele la stradă. I-ar fi displăcut să-l vadă un cunoscut tocmai acum, să-l bată la cap cu cine ştie ce prostii. Scoase din buzunar cele două verigi deschise, două râme încremenite, purtate mereu la el ca un însemn al unei logodne încheiate printr-un jurământ secret. Acele inele deformate se împerecheau numai într-o poziţie precisă şi, tot aşa, se şi desfăceau. Din zeci, din sute de variante posibile, doar în una verigile se îmbinau sau se despărţeau şi numai el ştia poziţia. Nu trebuia să forţezi, să raţionezi, să te concentrezi. Ajungea să potriveşti cu degetele poziţia, să simţi în podul palmei forma îmbrăţişării lor, sensul mişcării viitoare, şi atunci se petrecea, miraculos, împerecherea sau dezbinarea lor. Se juca cu verigile pe întuneric, cum alţii îmbină până la epuizare, pătrăţelele colorate din cubul acela magic, aşa cum credincioşii mângâie mătăniile de chihlimbar numărându-şi rugăciunile nopţii. Îşi făcuse singur verigile în altă formă decât le văzuse la cineva, simplificându-le până deveniseră uşor de manevrat ca o jucărie. Da, aşa păreau, ştia bine... Deşi arătau ca un breloc oarecare, un *gadget* de

vândut în pungi de plastic, avea în mână un sistem de asigurare uimitor de simplu şi de eficient, bun să înlocuiască foarte ieftin milioane de încuietori sofisticate, dar cu nimic mai sigure. Puse la capătul unui lanţ, verigile sale, aparent deschise, pot păzi o bicicletă lăsată în parcare ori legată de un stâlp, pot închide porţile unei grădini, pot îmbuca piesele de harnaşament... Modelate dintr-un metal bun, de ce nu şi din argint sau din aur, deveneau originale încuietori de genţi sau accesorii uşor oculte la cordonul unei rochii de seară pentru o vedetă. Dar unde nu-i bună o încuietoare neconvenţională? Ludovic se gândise la ceva şi mai spectaculos şi ştia că invenţia sa va avea un efect sigur, cu condiţia unei lansări senzaţionale. În această mică scamatorie, deloc periculoasă dar foarte îndrăzneaţă, vroia să atragă pe preşedinte cu sau fără voia acestuia. Concepuse şi încercase o pereche de cătuşe, pe brevet va scrie brăţări, care se fixau instantaneu de încheietura mâinii cuiva ca un simplu gest de salut. Nu avea nevoie de chei ori de cifru, totul fiind mai uşor decât îşi putea imagina cineva, bazându-se numai pe precizia câtorva zecimi de milimetru. Orice forţare ori enervare devenea zadarnică şi te făcea ridicol.

Cu aceste brăţări din oţel inoxidabil, una prinsă de încheietura sa, alta pusă fulgerător preşedintelui, ca un cadou, când îşi vor strânge mâinile, Ludovic Corodan vroia să-şi lanseze invenţia fiind convins că toţi oamenii de pază, câţi vor fi, n-or să reuşească să-l elibereze, să-i despartă. Întreaga întâmplare se va filma, toate zbaterile şi încercările prestigiosului său ostatic vor rămâne înregistrate, uimind şi bucurând norocoşi ziarişti aflaţi în preajmă. Apoi, printr-o mişcare uşoară, neobservată, va deschide cătuşa proprie, lăsându-i cadou invenţia sa preşedintelui. Ar fi urmat,

nu se îndoia nici o clipă, triumful său, devenind în câteva minute celebru în toată lumea, ştirea fiind preluată cu siguranţă de *Francepress* şi *Reuters*, agenţii care au corespondenţi şi la noi. S-ar fi despărţit cu o strângere de mână, ultima, ca între prietenii care ştiu să suporte o glumă, fie şi pe pielea lor.

Asta să o creadă Stancioc, liderul de sindicat, că Ludovic se va lăsa folosit pentru aranjamentele altora. În fapt va fi invers. Şi Stancioc, şi directorul, şi toţi ceilalţi, prefectul şi oamenii din ministere, cei din serviciul de pază şi ziarişti chiar, ba şi preşedintele, mai ales el, vor fi nevoiţi să-i cultive viermii săi faimoşi, să-i ajute să facă mai repede aripi. El n-o să se lase folosit de nimeni şi nu-şi va îndemna viermii să lucreze pentru gloria altora. Mai bine îi striveşte cu mâna lui... Scena se va petrece fulgerător încât nu-i va lăsa nimănui timp de reacţie, de împotrivire. Din momentul acela, indiferent ce se va mai întâmpla, lovit, strivit, ucis ori, într-un caz fericit, judecat şi condamnat, totul va lucra în favoarea sa şi, se înţelege, brusc vor creşte aripi la toţi viermii lui ascunşi şi, în primul rând, lui însuşi. Atunci Ludovic Corodan va zbura înconjurat de tot alaiul de viermi. Va veni vremea gloriei sale şi nimic nu are cum să i se opună. Nu trebuie decât să dea mâna cu preşedintele...

Se făcuse seara când se trezi din reverie. Se ridică de pe bancă şi simţi cum îi trecuse şi moleşeala. Şira spinării i se îmbăţoşase din nou, revenise la verticală şi îl cuprinse calmul săritorului de la trambulină. A înţeles că ce fusese mai greu împlinise deja, îndurase calvarul interior al urcării treptelor, timp în care se mai putea răzgândi. Cecilia, soţia sa cu cicălelile zilnice, Simică cel veşnic îndatorat la bancă şi la angrosişti, fiul său Robert care încă nu-şi găsise calea, directorul fabricii şi Stancioc şi chiar preşedintele, toţi

au rămas jos iar el, inginerul Ludovic Corodan, nu se va mai întoarce la ei. Mai bine moare decât să revină în mlaştina lor în care nici un vierme nu ar putea trăi. El a ajuns la înălţimea care îi ameţea pe cei de jos, prin asta distanţându-se de ei. Acum urmează partea cea mai uşoară pentru Ludovic.

Va sări!